

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК I. Ч. 240. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 19-го листопада 1942.

No. 240. Jersey City, N. J., Thursday, November 19, 1942.

VOL. I

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ПРО НАШІ ГІГАНТИЧНІ ЗАВДАННЯ

ВАШІНГТОН. — Промовляючи через радіо до кінцевого засідання „Н. Й. Геральд Трибюн Форум“, президент Рузвельт сказав, що в останніх двох тижнях ми втішаємося дуже добрими новинами з фронту. Ці новини самі по собі дуже радісні. Але, перестерігав президент, не треба себе дурити, що ті добрі новини вже віщують скору перемогу над ворогами і закінчення війни. Ті новини лише говорять, що війна прибрала зворотну точку. Але гігантські завдання іще далі перед нами. Тому це не є пора на перебільшену радість і святкування, лише пора на дальшу пильну і продуктивну працю. Президент в тій промові також звертав увагу критикам-аматорам, щоб вони не дуже гостро критикували уряд і військові чинники за різні потягнення та за спосіб ведення війни, бо свою „стратегію“ вони опирають на здогадки, а не на факти. Лише мале число високо поставлених державних осіб знає дійсні факти. Та їм не вільно про ті факти публічно говорити, просто тому, бо з цього відразу скористав би ворог. Цивільні критики, які не раз дуже настирливо настоюють, щоб уряд робив це, або те, тих фактів не знають, тому краще зробіть, коли притуплять свою настирливість, дискутуючи публічні справи.

РАДІСТЬ І ПЕРЕСТОРОГА ВІДНОСНО ПЕРЕМОГИ.

ВАШІНГТОН. — В урядових колах Вашингтону існує глибоке задоволення з приводу перемоги над японською флотом. Задоволення на своїх пресових конференціях висказували президент Рузвельт, секретар стейту Кордел Гол, та секретар флоту Френк Накс. Останній уважав за відповідне водночас перестерігати журналістів, що ця блискавча перемога американської флоту над японською ще не означає здобуття рішальної відстої нашої флоту над японською, на Тихім океані, лише означає, що наша флот та є знаменитою якості, бо хоч чисельно перевищена, своєю здібністю може завдавати японцям величезні втрати і змушувати їх до втечі. Кожна така перемога вирівнює нерівновагу поміж двома флотами і припиняє час, коли американська флот здобуває рішальну перевагу. Остання боротьба біля Гвадалканалу, говорив Накс, це другий раунд. Перший була боротьба за перевагу в повітрі. Тепер за перевагу над морем. Оба раунди вповні здобула Америка. Але ворог іще не є побитий і він, зібравши наново свої сили, встане до третього раунду, говорив Накс.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО РОЛЮ ДАРЛЯНА.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт заявив, що переговори і певне порозуміння генерала Айзенговера з французьким адміралом Дарляном в Північній Африці має тимчасовий характер. Треба було заощадити проливу крові, а також заощадити час в здобутті французьких територій в Африці, тому скористано з певних пропозицій Дарляна. Але співпраця з адміралом Дарляном це зовсім не означає творення якогось французького уряду в північній Африці. Творення французького уряду належить до французького народу, а не до американських чинників, говорив президент.

БУДУТЬ ВИТЯГАТИ СТАРІ ШИНИ З ВУЛИЦЬ.

ВАШІНГТОН. — Між управою міста Нью-Йорку і федеральним урядом зроблено умову, на основі котрої зачнуть вкоротці витягати старі трамваєві шини з вулиць Нью-Йорку, замазані і закриті асфальтом. Колишні не оплачувались ті шини видобувати, а покрито їх асфальтом. Тепер дотичні влади будуть їх видобувати не звертаючи уваги на коштів, бо потрібно того високо якоевостого металю для воєнної продукції. Федеральні влади згодні покрити коштів направи вулиць після того, як вони будуть зібрані.

ПОВЕРТАЮТЬ ДО ТРАМВАІВ.

НЬЮ-Йорк. — Бруклінська дільниця повертає до старих метод і завертає поступову течію взад. Від двох десятиків літ в Нью-Йорку постійно зношувалося трамваєві лінії, а на їх місце встановлювано автобуси. Тепер, коли брак газоліну і брак гумових опон, починають відновлювати старі трамваєві лінії, а усувати автобуси. Таке заряджено в Брукліні, на Північній евені. Довгу автобусову лінію, котрою на якийсь час заступлено трамваєву лінію, тепер знесено, а порішено знов запровадити там трамваї.

ВЕЛИКЕ СІОНІСТИЧНЕ ВІЧЕ.

НЬЮ-Йорк. — В одній з найбільших галей Нью-Йорку, Менгеттен Сентер, американські сіоністи відбули своє віче, в котрім домагались створення самостійної жидівської держави, та створення жидівської армії в Палестині. На вічу говорили не лише жидівські бесідники, але також американські, серед них декілька сенаторів. Бесідники говорили, що жидам треба дати самостійну державу, до котрої могли б вертати ті жиди, що не бажать асимілюватися.

ОБМЕЖЕНО ПАЙОК ГАЗОЛІНИ

ВАШІНГТОН. — Державні влади обтягли теперішній пайок газоліну з чотирьох галлонів тижнево, до трьох галлонів, тим, що мають карточки „А“. Бюро заряду шин водночас повідомляло, що це лише один із багатьох способів, котрим уряд старается зменшити уживання газоліну і, загалом, авто. Водночас урядові чинники поновно звертаються до широкого загалу, щоб він поменше уживав авто. Авто повинно уживати лише в тих випадках, коли воно дійсно є невіддільним якоюсь іншою транспортною. В ніякому разі не вільно уживати авто для якоїсь прогульової поїздки. Ходить не лише про заощадження газоліну, але також про заощадження гумових опон. Тепер, коли американські збройні сили на всіх фронтах розпочали офензиву, тої газоліну і тої гуми потрібно для них в усе більшій кількості. Власники інших карток діставатимуть той самий пайок. Але вкорткому часі надіювання карток зазнає певних змін і виші пайки дістануть лише ті, що дійсно без авто не можуть обійтися.

ЩЕ ОДИН АДМІРАЛ ЗГІНУВ У БОРОТБІ

ВАШІНГТОН. — Департамент флоту подав до відома, що в недавній морській битві біля Гвадалканалу згинув ще один американський адмірал, Норман Скот. Він згинув в тім самім зударі з японською флотом, що адмірал Калаген. Крім них згинув також капітан Касин Янг. Він разом з адміралом Калагеном стояв на командорських містках, коли японська куля влучила в місток і його розірвала.

ПІДСУМКИ АМЕРИКАНСЬКИХ І ЯПОНСЬКИХ ВТРАТ

ВАШІНГТОН. — Департамент флоту подав до відома, що після всякої правдоподібності в останній битві японці понесли більше втрат, ніж було проголошено. Проголошено лише ті затоплені кораблі, котрі на очах американців пішли на дно. Але багато з інших кораблів було тяжко ушкоджено і в подумки. Деякі з них могли теж піти на дно. — Дотепер американські і японські втрати представляються так: за цілий час війни Японія втратила напевно 321 корабель. До того числа не зараховано японського панцирника „Гаруну“, що був тяжко ушкоджений і правдоподібно пішов на дно. Американці втратили 86 кораблів. Найбільші втрати японці понесли в кружляках, котрих втратили 29. Американці втратили шість.

Німці Хваляться Захопленням Бізерте

Контрольоване наїстами радіо в Бізі каже, що німці захопили Бізерте, найважливішу морську базу в Тунісі, та будуть її завзято боронити перед аліантими.

ВАТИКАН ЗА СЕПАРАТНИЙ МИР З ІТАЛІЄЮ?

ЛОНДОН. — „Нью Кетолік Геральд“, тижневик, видаваний графом де ля Беллером, каже в своїй передовиці, що Ватикан бажав би собі сепаратного миру між аліантими і Італією; однак Ватикан знає, що аліанти не перетрактували би з Мусоліні, котрому зрештою й Ватикан не може дарувати заливань з наїстичним урядом у часи найгірших переслідувань католиків Гітлером.

ЧУТКИ ПРО ПЕРЕГОВОРІ ЗА ЗДАЧУ ДАКАРУ АЛІАНТАМ

ЛОНДОН. — З Ліберті, муринської республіки в Африці, приходить вісті, що між аліантими й командою Дакару, французького порту в Африці, ведуться переговори за відання Дакару аліантам.

ПРОТЕСТ ПОРТУГАЛІЇ ПРОТИ НАРУШЕННЯ НЕВТРАЛЬНОСТІ

ЛІСБОНА. — Португальський уряд закликає на руки американського й британського уряду протест проти перелетів американських і британських легунів понад Португалію по дорозі до Північної Африки. Як відомо, як почалася північно-африканська кампанія, президент Рузвельт вислав був до португальського уряду заперечення, що ця кампанія ніяк не звертається проти цілості португальських посідастей.

„ВОЮЮЧІ ФРАНЦУЗИ“ ВДОВОЛЕНІ ЗО ЗАЯВИ ПРЕЗ. РУЗВЕЛТА

ЛОНДОН. — Заява президента Рузвельта, що співпраця генерала Айзенговера, головного команданта аліантських збройних сил у Північній Африці, з французьким адміралом Дарляном, відомим прихильником наїстів, це чисто тактичний крок, диктований вимогами воєнної ситуації, облекчив напруження так серед „Воюючих Французів“, як і серед британської публіки, серед котрої критика американської поведінки дійшла була навіть до парламенту. Заява важко тим більше, що наїстична пропаганда пробує з цієї різниці поглядів зробити справжній розлам між американцями й британцями.

ГВІНЕЙЦІ, ЩО ПОМАГАЮТЬ АЛІАНТАМ. — Тубильці в Новій Гвінеї, що їх бачимо перед собою, це добровольці, що згодні допомогати американцям і австралійцям у джунглях у боротьбі з японським наїзником. Їх вживатимуть головню до переносу зброї. На одну особу припадає не більше як 40 фунтів тягару.

АЛІАНТСЬКІ ПАРАШУТИСТИ В ТУНІСІ ПРОМОЩУЮТЬ ДОРОГУ

ЛОНДОН. — Аліантські парашутисти прочищують дорогу для наступу восьмої британської армії під генералом Андерсоном на головні цілі аліантського наступу в Тунісі. Де саме знаходиться ця армія, урядові комунікати не подають, однак з ситуації ясно, що вона зміряє до Бізерте, головної флотної бази в Тунісі. Рапорт не подає ніяких подробиць про бій, з чого можна припустити, що попередні донесення про них були передчасні.

БРИТАНЦІ ЗАНЯЛИ ДЕРНУ.

КАІРО. — Погоня восьмої британської армії за розгромленими відділами генерала Ромеля звільняє, аби не піврати своїх комунікаційних зв'язків. Вона вже заняла Дерну, важну місцевість на побережжю, та зближається до Бенгази, що лежить коло 150 миль на південний захід. Частини тої армії доперли вже до Мекілі, що лежить на східній кінці пустині. Вся просто Кіренейка опинилася в руках аліантів.

Останніми днями зла погода здержувала повітряні операції.

ЧУТКИ ПРО ПРИБУТТЯ РОМЕЛЯ ДО ТУНІСУ.

ЛОНДОН. — Бюро Ройтера довідується, що німецький маршал Ромель знаходиться тепер у Тунісі, де він організує опір аліантським військам.

Донесення стоїть у суперечності з чутками, що по розгромі своєї армії Ромель вернувся до Берліну, які не були дуже правдоподібні, бо Берлін певно не послужив би добре його здоров'ю.

Берлінське радіо подає дуже скупі вісті про події в Африці. Останній комунікат обмежився до заперечення німців, що „Туніс це важний ас у цій грі, і ми його держимо в своїх руках“.

ПРИЗНАННЯ ЕЙЗЕНГОВЕРОВІ ЗА ПІВНІЧНО-АФРИКАНСЬКУ КАМПАНІЮ.

ЛОНДОН. — Лорд Луїс Мавтенбетен, начальник операційної команди, вислав генералові Ейзенговерові, командантові аліантських військ у Північній Африці, гратуляційну телеграму за його світлу кампанію. В своїй подяці за неї генерал Ейзенговер каже, що Мавтенбетен причинився до успіху кампанії, збираючи матеріали для неї й вишколюючи війська в висіданні на беріг.

АЛІАНТСЬКІ БОМБОВИКИ БЮТЬ ПО НАЦІСТИЧНИХ БАЗАХ.

ЛОНДОН. — Ескадрони американських бомбовиків знову били в ясний день по Ст. Назер, важній базі наїстичних підводних човнів у Франції. Це було вже третє бомбардування за останній тиждень. Усі легуни вернулися з виправи. Осібну виправу на німецькі позиції в Франції робили британські легуни. За те німці не проявляли ніякої діяльності в повітрі.

МУСУЛІНІ АРЕШТУЄ ТИСЯЧІ ІТАЛІЙСЬКИХ ОПОЗИЦІОНІСТІВ.

МОСКВА. — Тасс, офіційне російське бюро, дістало вістку з Генуї, що принаймні три тисячі осіб арештовано за останніх кілька днів в Генуї, Турині, Мілані й інших містах за опозицію Мусоліні.

Наїстичним звичаєм противників фашистської політики називається комуністами, дарма що між ними є багато офіцерів і фабрикантів. Арештовано теж кількох провідників фашистської партії за зв'язки з опозиційними елементами.

НІМЕЦЬКА ФЛОТА РУХАЄТЬСЯ.

СТОКГОЛЬМ. — З Осло, столиці Норвегії, прийшли вістки про велику активність між німецькими морськими силами в Норвегії. Деякі відділи вже виплили з норвезьких баз на повне море. Ціль їх невідома, але правдоподібно стоїть вона в зв'язку з подіями в Африці.

НАЦІСТИЧНИЙ НАТИСК НА НОРВЕГІЮ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Наїстичний уряд проголосив вимковий стан у великому числі прибережних місцевостей у Норвегії. Загострено різні міри, звернені проти противників наїзму.

НАЦІСТИ ЗАПРЯГАЮТЬ ДАНІЮ ДО СВОГО ВОЄННОГО ВОЗА.

СТОКГОЛЬМ. — Німецька окупаційна влада заставляє данські корабельні доки будувати кораблі для німецької флоту, а данські фабрики виробляти всякі воєнні матеріали.

ВАЖКІ БОЇ В СТАЛІНГРАДІ Й ВОЛКОВІ.

МОСКВА. — Урядовий комунікат каже, що німецькі війська знову посунулися в Сталінграді й на південне від Ленінграду, однак коштом 4,000 вояків. Німці теж захопили важний горб у центральній Кавказі. Дуже завзятий бій ведеться в місті Волкові.

ЖИДІВСЬКА ДЕРЖАВА В ПАЛЕСТИНІ

Жиди по цілм світі, зокрема в таборі Об'єднаних Держав, поведи сильну акцію за те, щоб була створена в Палестині самостійна жидівська держава. Вони навіть від довшого часу побиваються створення жидівської армії в Палестині, як завязку збройної сили, на котрій оперлася б та майбутня жидівська держава. Але їх заходи, не звертаючи уваги на фальшиві твердження пропаганди Держав Оси, мовляв, „Британія і Америка в руках жидів“ — досі не увінчалися успіхами. А треба нагадати, що Британія вже під час минулої світової війни дала жидам приречення, в так званій декларації Балфура, що по війні буде створена в Палестині жидівська самостійна держава. Британія того приречення не додержала, хоч, як сказано, за словами ворожої пропаганди — „Англією керують жиди“.

Англія не додержала тої обіцянки тому, бо боялася і дала боїться, магометанського світу, до котрого належать араби — суперники жидів. Справді арабів лише 15 мільйонів осіб, розсипаних по краю, величини половини Європи, проте Англія числиться з ними, а то тому, що магометан є багато також в інших краях, — в Іраку, Ірані, в Єгипті, а передісім в Індії. В Індії налічують їх на 90 мільйонів і вони є досить добре організовані в всемагометанську індійську лігу. Та ліга заповідливо підкується іншими магометанами, зокрема арабами, та виразно і послідовно протестує проти створення жидівської держави в Палестині, в котрій араби є в більшості, а жиди в меншості. Щоб не викликати огорчення серед магометанського світу, Англія та інші „прожидівська“ держава, не допускала до того, щоб створити в Палестині жидівську державу. В періоді поміж двома війнами жиди, зокрема їх сіоністичні організації, по цілм світі протестували проти Англії, а навіть в деяких місцях, як ось перед британським консульством в Нью Йорку і перед британською амбасадой в Варшаві влаштовували протестні демонстрації. Та це все не помогло.

Нині жиди знов подвоїли свої заходи, щоб добитись дозволу створити в Палестині свою державу. Вони слушно кажуть, що не можуть все реалізувати за своїх аспірацій, тому, мовляв, щоб тим не порушити інтересів когось іншого. Палестина відносно до решти арабського континенту досить мала. Арабам ще залишились чимало територій. Жидам Палестина дуже потрібна, бо по закінченні війни і навіть по досягненні перемоги з боку Об'єднаних Держав, європейським жидам прийдеться на масову скалю опускати Європу й десь вандрувати в світ. Але де? Навіть американські краї, включаючи Злучені Держави Америки, не обіцяють жидам по війні вільного доступу. Ті жиди могли емігрувати до Палестини, своєї прадідної землі і там творити своє власне національне життя.

Як сказано рух за створення самостійної жидівської держави спочиває головню в руках жидів-сіоністів, себто жидівських націоналістів. Але серед жидів є ще дуже сильні інші організації, котрі не то, що не одобрюють жидівського самостійницького руху, але його гостро поборюють. Ріжниця між сіоністами і несіоністами є та, що перші жидівство представляють в політичній світлі, а другі в релігійнім, а найвище — в культурнім. Перші кажуть, що жиди це є виразна нація, окрема раса; другі кажуть, що жиди це віра

зв'язана з тою вірою довголітньої культурної традиції. Перші хочуть окремого політичного життя, а вслід за тим еміграції до Палестини; другі хочуть оставатись по тих краях, в котрих їх предки жили довгими роками, а навіть віками, і хочуть лише свободи віри, та певної свободи розвивати деякі расові та культурні цінності. Перші не хочуть асимілюватись, а стараються виробити виразний політичний тип жиди; другі не бажать своєї власної відрубності політичного життя, а бажать вrostати в політичне життя того краю, в котрім переживають, а навіть приймати політичну назву того народу, серед котрого живуть, себто — американці, англіїці, французи, поляки і т. п., жидівської віри.

Як бачимо стремління тих двох жидівських груп є цілковито відмінне. Бо те, що говорить перша, є шкідливе для поглядів другої. А те, що робить друга цілковито заперечує те, що робить перша. Вслід за тим жиди внутрі і поділені на досить запеклі ворогуючі табори і коли їхньої боротьби не все назверх можна заперити, то причиною цього є спільна небезпека, котра наростає в світі для жидів і то навіть без огляду на те, котра сторона виграє. Ця небезпека до певної міри їх єдина. Колиб виграли Держави Оси, то це стало, коли не громом, то катастрофою для жидів. А колиб виграли ця сторона, то також внаслідок довго поширюваного антисемітизму жидам прийдеться зводити тяжку боротьбу за своє існування.

Ледви, чи ті дві жидівські групи колись поєднаються. Як цілість жиди ніколи не погодяться на національну смерть, задовольняючись лише віроісповіданням. З другого боку тяжко припустити, щоб всі жиди захотіли покидати даний край і перенестись до Палестини. Кожний край має жидів, котрим прадіди сотками літ переживали в ньому. Вони зв'язані з тим краєм не лише матеріально, але й культурно. Ми знаємо, наприклад, що хоч між політичними аспіраціями українців і українських жидів в бігу історії не все була повна однорідність, то проте жиди з України навіть в Америці залюбки слухають українських пісень, з захопленням дивляться на українські танці та народні вишивки, відчуваючи в них щось близького, рідного. Нераз жид з галицького села з українським селянином з того ж галицького села в американській фабриці діляться мільйонами спогадми, „як то колись в ріднім краю було!“ Подібний сентимент мають інші жиди, до тих країв, в котрих переживали роками, а то й сотками літ. Це зрозуміло. Інакше воно не може бути. Ті жиди справді волілиб далі жити в тому краю, до котрого звикли, з тим зрозуміло застереженням, щоб вони мали свободу віри, свободу розвиватись економічно, культурно, як теж пропорційно до своїх всенародніх заслуг діставати право участі в політичній життю даного народу.

Ці свободи, на рівні з іншими народами, їм вповні належаться і повенний світ повинен дійсно подбати, щоб ці свободи залишились не лише на папері, але також ввійшли в життя. Колиж ходить про самостійну жидівську державу в Палестині, то те домагання жидів також повинно бути сповнене. Жиди не бажать насильними розпорядками виселити арабів з Палестини, так як це роблять нині нацисти, та як перед війною робили інші режими. Вони хочуть поступово викупити від арабів

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР, ПОВІВАЮЧИЙ В АФРИЦІ. — Картина ця знята в Оран, в Північній Африці, представляє американську „інвазію“, що має на меті звільнення спід ярма „Оси“. Як тільки американські вояки вийшли на африканський беріг, зараз застромили американський звіздистий прапор.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО „ЖІНОЧУ СТОРІНКУ“.

В „Шікагівській Хроніці“ п. С. Куропас уже другим наворотом порушив справу „Жіночої Сторінки“ в „Свободі“, а властиво не так ту „сторінку“, як взагалі те, що українські жінки мало її читають. З свого досвіду з нашими жінками можу сказати, що п. Куропас написав правду. Так є, що беручи справу загальною, українська жінка в Америці своєю пресою і українськими книжками мало цікавиться і мало їх читає. Я була між жінками два роки і говорила з ними за те саме, що порушив п. Куропас. І можу сказати, що в тому, що написав п. Куропас зі своїх розмов, є 75% правди. Мій досвід вказує, що тільки який 25 процент нашої жінки в Америці цікавиться пресою і книжкою, котрим літературою. Решта це сирій матеріал, що дивиться на книжку чи газету як на якийсь люксус. Каже: Де мені там до читання, хай читають ті, що не мають що до роботи, що мають час, а в мене часу нема, бо я маю повні руки домашньої праці; хай читають пани по офісах! Ось так думає 75% наших жінок. І тяжко їх пере-

їх землі, та вможливити тим арабам переселитись в ніші арабські околиці, котрих, як сказано, є подостатком. До цієї самостійної жидівської держави моглиб тоді перенестись ті жиди з світу, котрі не бажать винародолюватись політично, а котрі бажать жити на рівні з іншими народами — своїм окремим політичним життям. Це прочистило б навіть атмосферу в кожнім краї до злагодиллоб всюдї антисемітизм. Бо найголовнішим аргументом антисемітизму є те, що жиди бажать жити своїм окремим політичним життям, а водночас бажать великої участі в політичній житті іншого народу; а тих двох домагань годі сповнити і треба — або реалізувати з своєї національності і всеціло приймати чужу, та шойно тоді домагатись політичної участі в данім краї, а-бо треба задержувати свою окрему національність, але в такому випадку вдовольнялись тільки ролюю гостей. Розумна і справедлива розвязка жидівського питання дуже причиниться до успокоєння світу. Бо вона зменшить на світі число незадоволених людей. А це незадоволення — витворює вибухові матеріали, що потрясають основами світу.

Анастасія Г. Біловус,
Дітройт, Міш.

СПІВПРАЦЯ З БОЛЬШЕВИКАМИ

„УПВісти“ критикують „Свободу“ і якісь „кокуси“ в Нью Йорку, котрі ніби накликали до „роз'єднання“ в ньюйорській громаді і шкодили спільній громадській роботі. В своїм числі а 13 листопаду ц. р. вони пишуть:

„Отже хто почав свинити, хто скликав „кокуси“ проти співпраці? Хто робив все можливе, щоб підорвати роботу Української Дивізії ЮСО? Відомо. Це були осібники, які тісно зв'язані з редакторами „Свободи“. І коли критиковано таку плюгаву антиамери-

канську роботу, то критиковано не американсько-українські народні організації, не американсько-українське громадянство, а шкідників, котрі в усякій можливий спосіб підірвали спільну працю, намагались її звести на нівець“.

Я брав участь в тих „кокусах“ і в тих нарадах, котрі ніби мали за завдання підірвати працю людей доброї волі в ЮСО і т. п. Хочу тут зазначити, що дискусія на тих нарадах велася доволу справу співпраці з комуністами. Багато людей слушно думало, що така співпраця не лише, що не скріпить праці для нашої суспільності і для Америки, але ті праці пошкодять. Просто тому, що комуністичні газети з лайкою відносились до всего, що наші некоммуністичні організації колинебудь робили, і це серед широкого загалу викликало недовіру до комуністів. Також тому, що багато наших людей слушно підозріває, що та нинішня охота комуністів до „американської“ роботи, почалась шойно з хвилею, як Гітлер вдарив в Совети. Перед тим вона була цілковито відмінна. Комуністи називали президента Рузвельта гробокопателем американської молоді. Іншими словами, та „американська“ робота комуністів не є щира і вона спрямована виключно для Советів, а не для Америки, для котрої ми хочемо працювати. Зрештою, американці також не еднуаються з комуністами для громадської праці, то пощо нам еднатись?

Що краще було працювати окремо вказав описля союзної концерт, що відбувся 1 листопаду ц. р. в Ірвінг Вашингтон Гайскул. Його влаштували самі союзові відділи, без едности з большевиками, про котру то „едність“ большевики так багато говорять. Той концерт не огоршував большевицькі газети, як теж не піддержували його большевицькі організації. А проте на той концерт, з якого дохід пішов на чисто американську ціль, себто на „армі емердженті реліф“, прийшло щонайменше п'ятсот людей більше, ніж на той, котрий справляли „всі спільними силами“. Судячи по тім концерті, можна припускати, що ціла акція ЮСО булаб виявила більше едности і уникнулаб того тертя, котре комуністи так ніби таврують, якщоб некоммуністичні організації були далі придержувались своєї старої традиції і випробованої засади, та працювали окремо від комуністів.

Випишучи такі нісенітничі на якісь „кокуси“, котрі ніби розбивали співпрацю, комуністи нагадують одно домашнє зв'язько, що само рве мішок і само квичить.

Ньюйорський Союзовець.

НІМЦІ АРЕШТУЮТЬ ЖИДІВ У БЕЛЬГІ.

ЛОНДОН. — За донесенням Бельгійської Новинарської Агенції, німці розпустили оподі кордон доволу кількох вулиць коло південного залізничного двірця в Брюсселі. Вигнали з домів усіх жидів, разом коло 2,000 осіб, і всіх, мужчик, жінок і дітей, так як їх захопили, в нічному одінні, спакували на троки і вивезли в невідомому напрямі.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 17 листопаду 1942 року помер в Монтреалі, Канада, ГРИГОРІЙ МЕХ, один з піонерів української імміграції в Злучених Державах і Канаді. Похован у смутку пологоу Гісина. Покійний родився в Настасові, тернопільського повіту, в Галичині, Західна Україна. Монтреальська громада втратила свого українця і бизнесмена. Покійний був основником та членом різних українських організацій. Був відомий як щирий жертва на українській цілі та організації в Канаді, а також і в Галичині. Похорон відбудеться в суботу, 21 листопаду 1942 року. Земля йому пером!

МОСКВА ЗАКИДУЄ НІМЦЯМ ПЛЮНДРУВАННЯ РОБІВ ШТУКІ.

МОСКВА. — Советське Інформаційне Бюро подає до публічного відома лист капітана Нормана Ферстера з „четвертої компанії спеціального службового батальйону німецького міністерства заграничних справ“, у котрім цей заявляє, що перед відїздом цього відділу на російський фронт він дістав був приказ від міністра заграничних справ Рібентропа перешукувати всієї науковій астанови, інституту, бібліотеки, палати, тощо, та забирати все, що представляє якусь вартість. Советське Бюро каже, що така поведінка протівиться постановам гагської конвенції.

ЕСПАНИЯ МОБІЛІЗУЄТЬСЯ. БЕРН. — Еспанський уряд видав приказ про частинну мобілізацію своєї армії, повіт-

"We cannot have all we want if our soldiers and sailors are to have all they need."

— Franklin D. Roosevelt

EVERYBODY BUY WAR BONDS

ряної й морської флотії. Представники уряду кажуть, що Еспанія мусить боронитись проти порушення своєї нейтральності; хто саме збирається її порушувати, себто проти кого звернена мобілізація, не сказано.

УВАГА! СОНОЕС, N. Y. УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 22. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 22, 1942) КОГОСЬКА ГРОМАДА

ПОМИНКАМИ І КОНЦЕРТОМ

незабутню пам'ять наших героїв, що в 1914—1920 рр. віддали своє життя за волю України, як теж звеличить американських вояків з укр. роду, що борються тепер в рядах американської армії за права світової демократії — за свободу і волю всіх народів, між іншими і України.

ПРОГРАМА СВЯТА: В год. 3:00 Р. М., в церкві Молебен, безпосередню по тім панахида, вітак посвячення Service Flag з відчитанням назвиск 78 молодців з нашої парохії, що відійшли служити Вітчизні; по тім проповідь на тему свята. Слідуватиме похід з церкви до Укр. Гориз. Клубу при власній оркестрі, де в 4:00 Р. М. почнеться Концерт.

Вступ на Концерт вільний. Жертви на Амер. Черв. Хрест прийматиметься з подякою.

Парохіальний Комітет.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, N. Y. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

БРАТСТВО СВ. ІОСАФАТА, ВІД. 217 У. Н. СОЮЗУ

ПЕРШІЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 21. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 21, 1942)

В ГАЛІ ПАРОХІАЛЬНІЙ

Початок в годині 7. ввечір. Вступ 15 центів.

Добірна музика і смачна перекуска. Братство має честь запросити Братства, Товариства, Сестринства і весь рачестерський загаль до численної участі. Це буде останній баль цього сезону, бо наступає ніст, який буде тривати до Різдва Христового і тому не буде забав.

За добру забаву ручить — Комітет.

Замітка до членів Братства: Богослуження Братське буде в День Подяки, 26. листопаду. Кожний член обов'язково має бути у церкві в той день.

УВАГА! — ШІКАГО, ІЛЛ. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

БРАТСТВО СВ. СТЕФАНА, ВІДІЛ 221 У. Н. СОЮЗУ В ШІКАГО, ІЛЛ.

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ-ЗАБАВУ

В НЕДІЛЮ, 22. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 22, 1942)

в годині 7-мії ввечір

в ДОМІ ВІДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ, 843 N. WESTERN AVE.

Вступ 35 центів.

Дохід з балу призначений на Дім Відділів У. Н. Союзу в Шікаго, Ілл.

Братство запрошує на цей баль урядників і членів усіх відділів У. Н. Союзу з Шікаго і околиці і всіх українських громадян до численної участі.

За добру забаву ручить — Комітет.

СОНОЕС, N. Y.

ПРИЗНАННЯ І ПОДЯКА П. АРТИСТОВИ-МАЛЯРЕВИ

І. КУЧМАКОВИ

Церковний Комітет складає отчим щирю подяку п. Іванови Кучмакови за його вімілі і артистичне виконання малярських робіт у нашій церкві на протязі двох місяців ц. р. Вклад його праці, без похвал чи підхльбства з нашої сторони, дає повне задоволення хоч би найвибагливішому глядачови чи критикуві.

Не диво — п. Кучмак в своїм знаню правдивий майстер. По укінченню чотири-літньої науки малярства в Акад. Красних Штук в Кракові — він ще довгі літ взурувався у своїм фаху на творч. наших старших мистців-малярів, вкладаючи тепер в твори своїх малярської шпук не, що притягає і привабило око словянсько-українців: Фрески, мозаїка і мережки — це питоме українського духовного малярства.

Загально кажучи — малярство, образи святих і орнаментика викінчені візирно і дуже старанно. Додаткується в них виразність, живість, а передчас тогу питомість, що зветься „наше“.

За труд і могозильну працю, за вложення доброго орнаменту, за вияв знання і заповнення своєї „душі“ коло відновлення нашої церкви, по при скрому запладу, складаємо п. І. Кучмакови від нашої парохії цей прилюдний вислів подяки.

О. М. Мартинюк, парох

Ів. Копча, касієр

Ф. Шершунювич, секретар

Проф. Микола Чубатий.

Духове Життя Українського Народу по Першій Світовій Війні

(Картини нової історії українського народу).

3. На руїнах української державності стали ратувати українську націю.

Роки 1917 та 1918 спалахнули надіями власної держави на всіх українських землях. Найскорше повстала та найдовше удержалася українська держава фактично тай формально на Східній Україні, на тій частині української землі, на яку не можна було мати найбільшої надії. Розвал Австрії, подув ідеалістичного пруда самовизначення народів, голошеного президентом Вільсоном, обудив надії навіть на національно відсталій закарпатській Україні добути власну державу в злуці з Галичиною; Буковина стихійно влучилася в склад західно-українського державного будівництва. В р. 1919 впала українська держава на західно-українській області. Рік пізніше також на Східній Україні. Українську державність в Галичині й формально зліквідували альянти 1923, а рік пізніше зліквідувала Москва також „Самостійну Радянську Україну“, влучаючи її в червону російську імперію, байдуже чи для заміщення очей світа під назвою Союзу Радянських Республік.

Катастрофа відродженої нації була надто великим ударом, щоб український народ міг це перенести без глибокого потрясіння. Спершу прийшло шукання виходу із катастрофального положення. Максимальні незалежницькі кличі не допускали спершу й думки шукати дальшого життя та розвитку нації в границях якогось скупного автономічного життя під чужою державністю. Колиж перше потрясіння проминуло, а реалізм казав шукати можливості життя в рамках культурної національної автономії, окупанти чулися вже настільки сильними, що не то не думали давати нових автономічних полеків, але з очевидним пляном стали касувати існуючі зобов'язання та переняти культурні добушки українського народу під володінням передвоєнних держав.

Боротьба за культурну автономію стала наближеною ціллю того тимчасового життя під чужим володінням, не зрікаючись очевидно права на самостійне державне життя українського народу — серед більше пригожих політичних обставин, на які усі ждали. Двадцять літ історії українського народу по першій світовій війні — це була боротьба за збереження національної субстанції для боротьби за незалежність при більше пригожих політичних обставинах, бо життя українського народу під Польщею чи червоною Москвою вважалося провізорією, тимчасовим станом. Важним стало зберегти націю, тому розгорнулася тепер боротьба в першу чергу за душу молоді, отже за майбутнє нації, боротьба за кожну українську істоту, щоб серед проминаючого лихоліття не страстити її в користь ворога. Вкінці розгорнулася боротьба за матеріальне існування українських людей, а тим самим боротьба за власне економічне життя. Іншими словами була це боротьба за українське

виховання в школі та поза школою, боротьба за дальше національне освідомлення українських людей, вкінці боротьба за власне економічне життя.

4. Організація української нації від основ.

Організацію українського національного життя сперд світової війни характеризував великий примітивізм, як кожної зрештою нації, що стає по упадку на ноги. Поодинокі чинності у національному житті не вели люди фахові, знавці свого діла, але дилетанти, себто люди, які зналися на річці, поверховно, і взявшись з браку фахових людей, за несвое діло, робили його тільки так, як його могли. В такій ситуації професор займався економією поза професорським знанням, священник правною порадою, школою та ліченням, крім своїх священничих занять, і таке що. Зізд „руських вчених“ 1848 року, на якім наділі крім одного Головацького не було ні одного вченого, а рецита звичайні сільські душпастирі та церковні дяки, був немов символом примітивної організації української нації до світової війни. Певно, що між роком 1848 та 1941 була вже величезна різниця, однак в дійсності й на передодні світової війни українська нація не була зорганізована на засадах фаховості, без чого немислимий ніякий солідний поступ, хіба тільки вегетування.

Прийхід чужих окупантів розігнав силу українських людей по всьому світу, багато з них навчилася на чужині потрібні й корисні річі та вернувшись на рідну землю стали солідними фахівцями. Вертаючи на рідну землю без матеріального забезпечення, з konieczності мусили вони посвятити усі свої сили та все своє фахове знання на службу українській нації тим більше, що для нових українських людей доступ до державних посад був так як замкнений. Тому українські політичні реємігранти все своє знання з додатком патріотичної посвяти присвятили на нове солідне переорганізування українського народу на нових основах фаховості та компетенції.

Це було великим настанням, бо передвоєнний дилетантизм та поверховність вже рішуче не вистарчали би були, щоб спинити ворожий плянований наступ на всі області українського національного життя та не дати вилотлювати щербини в одноцілому українському національному організмі. Зокрема на Західній Україні по визвольній боротьбі життя українського народу стало вже далеко зрізничковане та звичайно людина робила тільки свою роботу. Священник, учитель, журналіст, мистець, музейник, позашкільний освітник, економіст, кооператор, агроном, інженір, ремісник чи селянин — кожен мав свою організацію, кожен робив свою роботу. В останніх роках до теперішньої війни за часів навіть поважний рух організації юній, опертій не на міжнародних інтересах робітництва, як на заході та в Америці, але на підставі наці-

ЛЕОНАРД ШІМУТІС — редактор литовського часопису „Дравас“, що виходить в Шікаго, приятель українського народу в його змаганнях до державної незалежності, обходить тепер притирний ювілей. Скінчив 50 років життя, є 10 років секретарем Федерації Литовських Організацій, а крім того є 15 років начальником редактором згаданого литовського денника. Прибув до Америки в 1913 році. За литовською державності вернувся на якийсь час до Литви, де був в 1926 році послом до литовського союзу. Литовці шанують його за його працю і патріотизм, а українцями пригадується, що майже нема числа його газети, в якому не було б щось про Україну чи українське життя. — Казис Відікавас.

ональний, бо життя само вчилося, що щораз менша є спільність інтересів з одного боку поміж українським робітником, випираним польською державною машиною, і польськими громадськими організаціями від заробкування та з другого боку польським робітником, на кожному кроці попираним тим же самими чинниками.

Робота оперта на фаховості з патріотичним підходом творила нові варстаті праці, українську індустрію та комерсію і навіть серед найтяжчих обставин давала наглядні результати. Вони нерідко ставали предметом заздрості для окупантів українських земель; українських працівників ставало нерідко за приклад до наслідування своїм.

Саме той розмах українського національного життя видивляла чужа влада перед світом як аргумент. Мовляв, це діється завдяки прихильності уряду, яке досконало мусить бути отже життя українців під чужою владою! Окупантська пропаганда наводила цілі колюми українських культурних та передовсім економічних здобутків як доказ свого ліберального володіння, хоч наділі чужа влада до життя задовольняла винятковим законодавством, поодинокими переслідуваннями, якщо такі не простими погрозами та пацифікаціями, серед яких в порох та болото йшли здобутки праці цілих літ. А проте це життя оживало, як той мітичний фенікс з попелу та дальше зганяло сон з повік непевного все наїзника.

(Дальше буде).

НИКОЛИ НЕ ТРАТИЛА НАДІ. — Це мисис Еді Рікенбакер, дружина славного американського летуна, що був пропав десь на Північному. Хоч понад три тижні не було чути, чи він живе, а були всі ознаки, що загинув, його дружина твердо вірила, що він поверне. Вона живе в Нью-Йорку. Рікенбакер знайшли на морі по 24 днів шукання. Ті, що його знають, кажуть, що хоч йому понад 50 років, він до дому не верне, а далі служитиме у війську.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ-САМИМ СТАВЛЯЙТЕ СПІВ-ВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВИХ МАЕТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІ.

ПІДПІРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ

ПІМАЛИ НАШТИСНОГО САБОТАЖНИКА В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ.

ПРЕТОРІЯ (Південна Африка). — Перед місцевим судом поставлено як обвинуваченого за зраду Сиднія Робіна Лейбранда, південно-африканського боксера, котрий служив колись при німецьких парашутових військах, а потім висів в німецького підводного човна в південній Африці, в саботажових цілях. Він висів на беріг коло Кейп з 10,000 американських доларів і з радіоми причандами. Діставшись до Кейп Тавну, він почав організувати відділи „національно-соціалістичних повстанців“, які кровю підписували присягу на вірність Гітлерові. Коли його приятелі пробували саботажів і підложили бомбу під залізницю, бомба вибухла перед часом і вбила двох заговорників Лейбранда.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКЕС-БЕРРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Нікола, від. 99, відбудуться в неділю, 22 листопада, в годині 2. пополуночі, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на ці збори на означений час. Напоминаємо довгочасних членів, щоб сповнили свою належність, бо інакше будуть сусуповані. Просимо принести нових кандидатів у члени, а дістанте нагороду. Також випишіть свої діти до У. Н. Союзу. Хто бажає, щоб секретар прийшов до Вашої хати записати Вас, то дайте секретареві знати, а секретар з охотою прийде. — Савчак, прес.; К. Мильо, кас.; І. Маркович, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЛ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 200, відбудуться в суботу, 21 листопада, в церковній галі, 74 Геррик Еве, в годині 5:30 ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть справи до обговорення і до полагодження. Також просимо членів, щоб старалися виплатити свої вкладки; вже зближається кінець року і щоб книжки були в добром порядку, то треба виплатити довг. — О. Косюк, прес.; І. Козольський, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михайла, від. 350, відбудуться в неділю, 22 листопада, в годині 5. ввечір, в церковній галі на Грінвіч Еве. Просимо всіх членів і членів, місцевих і позамиських, прийти на час, бо є важкі справи до полагодження. Рівнож просимо кожного члена і членів прийти до церкви на панахиду, котра відбудеться в неділю, 22 листопада, ввечір, ввечір, за померлих членів і членів. Пригадуємо довгочасних членів, щоб виплатили свої вкладки місячні вклади, бо річні збори зближаються, щоб не переносити довг на 1943 рік. Просимо не забувати за нових членів, а приєднувати до Братства і У. Н. Союзу. — В. Карий, прес.; В. Блашук, кас.; І. Михайлишин, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 69, відбудуться в суботу, 21 листопада, в 8 год. ввечір, в церковній галі, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 21 листопада, тоно в 8 год. ввечір. Біжучі справи буде полагодувати секретар вже від 6:30. Привітність усіх членів обов'язкова, бо є багато справ до вирішення. — Уряд.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ
ПОТРЕБНО ЧОЛОВІКА, що вміє оперувати **SPEEDYMAT ADDRESSOGRAPH** (машинною до адресування чарсонсу). Голоситись до **SVOBODA**
P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ до зарплати в віці до 35 літ. Самітної, або вдовин з однією або двома дітьми. Писати треба до:
P. O. 31 College Place, Newark, N. J.

ПОТРЕБНО ЧОЛОВІКА АБО ЖІНКИ, в старішій віці, до праці коло хати. Платня згідно з умовою, мешкання і харч. Голоситись до: 235-40
JOHN STOGRYN
51-57 McWHORTER STREET
NEWARK, N. J.
Tel. Market 2-4193.

ПОТРЕБНО МУЖЧИН ДО ПРАЦІ (Porters). \$24.00 тижневої платні, 40 годин, 5 днів на тиждень. Голоситись кожного дня, крім неділі, від 8. до 10. рано, 3. до 4. пополуночі. 236-613 — 2nd AVENUE, NEW YORK CITY.

СТІННИ КАЛЕНДАРІ

Вже маємо календарі на 1943 рік. Просимо наших агентів і сторінки замовляти календарі якнайскорше. Для сторінки вироблення календарі і друкуємо їх фірму.

Чудові Краєвиди, Патріотичні, Релігійні, Свята зазначені червоно, пошти зазначені рібною. Ціна одного календаря з пересилкою 25 ц. 6 календарів за \$1.25, 12 календарів \$2.25, 25 календарів \$3.75, 50 календарів \$7.00, 100 за \$13.50.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Радідує“ в формі книжечок з відповідними віршами, ціна за дозін 60 ц. 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00 з пересилкою. Шалінові хустини білі або чорні з рожами, одні \$2.50 з пересилкою. На складі Опихана пшениця, Мак і багато інших рісць, потрібних на Свята. Спис календарів посиласмо даром. 233

Замовлення посилайте до:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ДАРМ! для скорої пильги й помочи в болі

РЕВМАТИЗМУ ВАПНІННЯ ЖИЛ НЕВРАЛГІІ

Якщо Ви ще ніколи не вживали РОСЕ табличок просимо Вас їх спробувати — нашим коштом. Позвольте вислати Вам повну пакуку — вживайте 24 таблички ДАРМ, якщо вони не дадуть Вам скорої пильги і Ви не будете вповні вдоволені з вислату та ціною цієї часті і Ви не будете нам нічого повинні. ВЛЮЧНИМ ВЖАЖИТЕМ ЛЕДЕНЬ, КОТРОГО ВИ ВИСЛАЛИ ПО ЦІ ДАРОВАНІ ТАБЛИЧКИ. Не посилайте грошей лишні Ваше ім'я і адресу до:

ROSSE PRODUCTS CO., Dept. Q-19
2708 W. Farwell Ave. Chicago, Ill.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіря й кров.
● Аналіз крові для подружжого свідства.
● Геморойд й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRAMERCY 7-7697
Офісові години: 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуговування.
X & Флюороскоп — Екзамінація \$2.00

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2489 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
B R O N X, N. Y.
Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прегарною металевою труною, двома автоматами, карпавом, балсамуванням, вмонтованим Похоронним Домом і т. д.
Все, чого треба, з витком однієї й належитостей за церковну підправу й цвинтар.
S. KANAI-KAIN
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ й околиці

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНІ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬО ЙОРКУ І ОКОЛИЦАХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 165 St.), B R O N X, N. Y.
Tel.: MEtrose 8-6877

"AS A YOUNGSTER I WAS PRETTY GOOD AT BULLDOGGING STUBBORN CALVES," TEXAS GRANNY REMARKED.

Після тих слів вона схопила Дарину в пояс, перехилила на коліно і почала обкладати ляпанцями. Дарина піднесла вереск.

На це прибігла служниця Дарині, Івета і почала благодати старушку: „Залишіть її, вона не вміє практично працювати. Я буду довити рибу за неї“.

Старушка випустила Дарину і відповіла Іветі: „Добре. Я не маю нічого проти того. Але вважаю, що колись таки їй прийдесть щось робити, інакше гине з голоду“.

ТАРЗАН, ч. 671. Спосіб навчання старушки.